

**Uchwała Nr IV/69/2015
Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej**

z dnia 28 stycznia 2015 roku

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Dąbrowie Górniczej
na lata 2015 - 2017**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 594, z późn. zm.) oraz art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 135, z późn. zm.) na wniosek Prezydenta Miasta

**Rada Miejska w Dąbrowie Górniczej
uchwała:**

§ 1

Przyjąć do realizacji Gminny Program Wspierania Rodziny w Dąbrowie Górniczej na lata 2015 - 2017, stanowiący załącznik do niniejszej Uchwały.

§ 2

Wykonanie Uchwały powierza się Prezydentowi Miasta.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miejskiej
w Dąbrowie Górniczej

Agnieszka Pasternak

Załącznik do Uchwały Nr IV/69/2015
Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej
z dnia 28 stycznia 2015 roku

**Gminny Program Wspierania Rodziny
w Dąbrowie Górniczej na lata 2015 - 2017**

I. Wstęp

Rodzina w ujęciu socjologicznym jest najważniejszą i podstawową grupą społeczną, na której opiera się całe społeczeństwo. Ma ona zasadniczy wpływ na funkcjonowanie człowieka w rolach społecznych oraz kształtowanie jego tożsamości i postaw. Oddziałując w sposób świadomy i nieświadomy na osobowość dziecka przekazuje mu swój system wartości, poglądy, tradycje, ukierunkowuje jego aktywność i determinuje postępowanie na całe życie. Prawidłowo funkcjonująca rodzina daje dziecku i pozostałym członkom poczucie bezpieczeństwa i wzmacnia ich rozwój osobisty, stanowiąc najbardziej stabilny punkt odniesienia w doświadczeniu życiowym człowieka. Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny może zagrażać szereg czynników, wśród których istotną rolę odgrywają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcjonalną, czyli taką, która nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci i innych członków rodziny oraz pomyślnie rozwiązywać swoich problemów i sytuacji kryzysowych.

Dlatego też, jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje – instytucje i służby powołane do wspierania rodziny winny podjąć różnorodne działania, których celem jest przede wszystkim ochrona dziecka oraz pomoc rodzinie w przezwyciężeniu zaistniałych trudności. Wszelkie działania podejmowane na rzecz dobra dziecka i jego rodziny powinny być ze sobą spójne i uwzględniać prawo rodziny do zachowania własnej tożsamości, a także konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka.

Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dla rodzin, zwłaszcza tych, które przeżywają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych i zagrożone są wykluczeniem społecznym, mającego na celu przywrócenie rodzinom zdolności do prawidłowego wypełniania ról rodzicielskich i sprawowania opieki nad dzieckiem.

Dąbrowa Górnicza należy do największych powierzchniowo miast województwa śląskiego, zajmując powierzchnię 188,73 km² z gęstością zaludnienia 635 os/km². Liczba osób zameldowanych na pobyt stały w Dąbrowie Górniczej na dzień 31.12.2014 roku wynosi 119 788.

Miasto posiada rozbudowaną i prężnie działającą sieć instytucji kultury, bazę rekreacyjno – sportową, które stwarzają odpowiednie warunki do rozwoju zainteresowań mieszkańców, jak również pozwalają na konstruktywne spędzanie wolnego czasu, dając tym samym rodzinom szansę na wzmacnianie swej integracji.

Dąbrowa Górnicza posiada dobrze działający system pomocy społecznej, który realizuje szereg programów na rzecz osób bezrobotnych, bezdomnych, niepełnosprawnych, wykluczonych bądź zagrożonych marginalizacją społeczną, a także rodzin dysfunkcyjnych i rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi.

Przyczynami korzystania mieszkańców z pomocy i wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej są: ubóstwo, bezrobocie, niewydolność i bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, ale także pozostawanie w sytuacji kryzysowej np. przemoc w rodzinie, czy uzależnienia.

Poniższa tabela obrazuje strukturę rodzin, jakie w latach 2012 oraz 2013 korzystały z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbrowie Górniczej.

Struktura rodzin w latach 2012 – 2013 objętych pomocą Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Wyszczególnienie	Rok 2012	Rok 2013
Rodziny z dziećmi do 18 roku życia	831	986
Rodziny wielodzietne	199	230
Rodziny niepełne	372	438

Dane zawarte w tabeli pokazują, że zwiększa się liczba rodzin korzystających ze wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, w tym rodzin wielodzietnych i niepełnych, które szczególnie narażone są na wystąpienie różnorodnych dysfunkcji dezorganizujących prawidłowe funkcjonowanie rodziny.

Z tego też względu należy podejmować działania ukierunkowane na zabezpieczenie potrzeb bytowych rodziny, tworzenie pozytywnego środowiska wychowawczego, wsparcie w wypełnianiu ról rodzicielskich oraz poprawę jakości życia rodzin i przebywających w nich dzieci.

Wszystkie działania zawarte w Programie powinny być skoncentrowane na wsparcie rodziny biologicznej w samodzielnym radzeniu sobie ze swymi problemami, co pozwala zwiększyć jej szansę na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz stymuluje aktywność własną, wyzwala potencjał i pozwala na uczenie się nowych umiejętności. Pomoc powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin poprzez przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych przy wykorzystaniu własnych zasobów i możliwości oraz zasobów środowiska.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Dąbrowie Górniczej na lata 2015 – 2017 jest propozycją zintegrowanych i planowanych działań w odniesieniu do mieszkańców miasta Dąbrowy Górniczej.

II. Zasoby instytucjonalne

Instytucjami i organizacjami realizującymi w mieście Dąbrowa Górnicza zadania w zakresie wspierania i pomocy rodzinie są w szczególności:

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
2. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna,
3. placówki oświatowe,
4. organizacje pozarządowe działające na rzecz dziecka i rodziny,
5. Młodzieżowy Ośrodek Pracy Twórczej,
6. Miejska Biblioteka Publiczna,
7. Pałac Kultury Zagłębia,
8. Centrum Sportu i Rekreacji,
9. Urząd Miejski,
10. placówki ochrony zdrowia.

III. Adresaci programu:

rodziny zamieszkujące w Dąbrowie Górniczej.

IV. Cele Programu

Cel główny:

poprawa jakości życia i funkcjonowania rodzin, w szczególności przejawiających deficyty opiekuńczo – wychowawcze oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Cele szczegółowe:

1. zaspokajanie podstawowych potrzeb życiowych rodziny poprzez wsparcie finansowe oraz rzeczowe,
2. wzmacnianie ról rodzicielskich oraz integracji rodziny poprzez wsparcie w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych,
3. przeciwdziałanie uzależnieniom,
4. wzmacnianie spójności rodziny poprzez zapewnienie dostępu do specjalistycznego wsparcia,
5. wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży,
6. przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych,
7. promowanie i wspieranie uczniów zdolnych,
8. tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi zainteresowań i aktywności sportowej wśród dzieci i młodzieży oraz ich rodzin.

V. Zakładane rezultaty realizacji Programu:

1. zmniejszenie liczby rodzin z deficytami opiekuńczo – wychowawczymi i rodzin dysfunkcyjnych,
2. poprawa funkcjonowania dziecka w środowisku lokalnym, szkolnym, rówieśniczym,
3. zmniejszenie liczby dzieci kierowanych do pieczy zastępczej.

VI. Zagrożenia:

1. brak współpracy ze strony rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi,
2. wzrastające bezrobocie zagrażające bezpieczeństwu finansowemu rodzin, powodujące ich ubożenie,
3. brak reakcji ze strony rodziców na niewłaściwe zachowanie dzieci i młodzieży.

VII. Ewaluacja i ocena Programu

Miejsmem realizacji Programu jest miasto Dąbowa Górnica, a koordynatorem Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. W Dąbrowie Górniczej monitoring programu prowadzony będzie corocznie przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej poprzez gromadzenie danych i informacji w zakresie działań ujętych w niniejszym Programie.

W terminie do 31 marca każdego roku Prezydent Miasta będzie składał Radzie Miejskiej roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawiał potrzeby związane z realizacją zadań zgodnie z art. 179 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

VIII. Harmonogram zadań do realizacji na lata 2015 - 2017

Harmonogram zadań do realizacji na lata 2015 – 2017

Cel główny: poprawa jakości życia i funkcjonowania rodzin, w szczególności przejawiających deficyty opiekuńczo – wychowawcze oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym.

L.p.	Cel szczegółowy	Zadania	Realizatorzy	Wskaźniki	Źródło finansowania	Termin realizacji
1.	Zaspokajanie podstawowych potrzeb życiowych rodziny poprzez wsparcie finansowe oraz rzeczowe.	1. Zapewnienie dzieciom i młodzieży posiłków w szkole oraz przedszkolu.	<ul style="list-style-type: none"> • placówki oświatowe, • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba dzieci spożywających posiłki w przedszkolach, • liczba uczniów spożywających posiłki w szkołach 	<ul style="list-style-type: none"> • budżet państwa, • budżety jednostek 	2015 r. – 2017 r.
		2. Pomoc w zaopatrzeniu dzieci i młodzieży w artykuły szkolne i podręczniki (realizacja Rządowego programu pomocy uczniom „Wyprawka szkolna”).	<ul style="list-style-type: none"> • Urząd Miejski, Wydział Oświaty, • placówki oświatowe 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób, którym udzielono wsparcia, • kwota udzielonej dotacji 	<ul style="list-style-type: none"> • budżet państwa, • budżet miasta 	od września do grudnia danego roku kalendarzowego
		3. Udzielanie pomocy materialnej w postaci zasiłków stałych, okresowych, celowych, w tym na żywność (program rządowy) rodzinom żyjącym w trudnych warunkach materialnych.	<ul style="list-style-type: none"> • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób i rodzin korzystających z poszczególnych form wsparcia finansowego, • liczba przyznanych zasiłków 	<ul style="list-style-type: none"> • budżet państwa, • budżet jednostki 	2015 r. – 2017 r.
		4. Udzielanie stypendiów i zasiłków szkolnych uczniom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej wynikającej z niskich dochodów rodziny lub innych zdarzeń losowych.	<ul style="list-style-type: none"> • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób, którym przyznano stypendium lub zasiłek 	<ul style="list-style-type: none"> • budżet państwa, • budżet jednostki 	2015 r. – 2017 r.

		5. Zapewnienie bezrobotnym członkom rodzin udziału w pracach społecznie – użytecznych.	<ul style="list-style-type: none"> Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> liczba osób, wysokość środków na wynagrodzenie 	<ul style="list-style-type: none"> budżet jednostki, środki Funduszu Pracy 	2015 r. – 2017 r.
2.	Wzmacnianie ról rodzicielskich oraz integracji rodziny poprzez wsparcie w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.	1. Wspieranie rodzin we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do prawidłowego funkcjonowania poprzez pracę pracownika socjalnego, asystenta rodziny, psychologa, rodzin wspierających.	<ul style="list-style-type: none"> Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> liczba rodzin, liczba umów z rodzinami wspierającymi 	<ul style="list-style-type: none"> budżet jednostki, środki pozyskane z zewnątrz 	2015 r. – 2017 r. wg potrzeb
		2. Zapewnienie rodzinom wsparcia edukacyjnego i poradnictwa specjalistycznego oraz profilaktyki zdrowia w ramach projektu socjalnego „Razem przeciw”, „Wiem więcej – nie piję alkoholu”.	<ul style="list-style-type: none"> Urząd Miejski, Wydział Zdrowia, Polityki Społecznej i Aktywizacji Zawodowej, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> liczba rodzin/ osób, 	<ul style="list-style-type: none"> budżet jednostki, środki pozyskane z zewnątrz 	od stycznia do grudnia 2015 r.
		3. Wspieranie działalności grup wsparcia utworzonych przez uczestników Programu Aktywności Lokalnej w celu dalszego wzmacniania kompetencji opiekuńczo – wychowawczych rodzin.	<ul style="list-style-type: none"> Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> liczba rodzin/ osób 	<ul style="list-style-type: none"> budżet jednostki, środki pozyskane z zewnątrz 	od stycznia do grudnia 2015 r.
		4. Organizowanie grup samopomocowych dla matek wychowujących dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym promujących dobre praktyki rodzicielskie.	<ul style="list-style-type: none"> Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> liczba osób 	<ul style="list-style-type: none"> budżet jednostki, środki pozyskane z zewnątrz 	2015 r. – 2017 r.
		5. Organizowanie warsztatów wzmacniających kompetencje wychowawcze i rodzicielskie: <ul style="list-style-type: none"> warsztaty „Szkola dla rodziców”, coaching wychowawczy dla 	<ul style="list-style-type: none"> Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna 	<ul style="list-style-type: none"> liczba osób 	<ul style="list-style-type: none"> budżety jednostek, budżet miasta 	2015 r. – 2017 r.

		rodziców i młodzieży, – warsztaty dla rodziców dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.				
		6. Zajęcia wg programu „Mali Kolumbowie” dla matek i dzieci w wieku 1,5 – 2,5 z rodzin dysfunkcyjnych.	• Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna	• liczba uczestników, • liczba spotkań	• budżet jednostki	2015 r. – 2017 r.
		7. Prowadzenie prelekcji w zakresie profilaktyki wychowawczej na terenie placówek oświatowych.	• Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna	• liczba spotkań, • liczba uczestników	• budżet jednostki	2015 r. – 2017 r.
		8. Wspieranie rodziny w sytuacji problemów emocjonalnych dziecka: – poradnictwo po badaniach indywidualnych, – terapia indywidualna, – terapia rodzin.	• Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna	• liczba dzieci diagnozowanych/ objętych terapią	• budżet jednostki	2015 r. – 2017 r.
		9. Pedagogizacja rodziców.	• placówki oświatowe	• liczba spotkań, • liczba uczestników	• budżety jednostek	2015 r. – 2017 r.
3.	Przeciwdziałanie uzależnieniom.	1. Zapewnienie poradnictwa oraz specjalistycznego wsparcia osobom uzależnionym oraz członkom ich rodzin.	• Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, • Urząd Miejski, Wydział Zdrowia, Polityki Społecznej i Aktywizacji Zawodowej	• liczba osób, • liczba spotkań	• budżet miasta, • budżet jednostki	2015 r. – 2017 r.
		2. Przeciwdziałanie uzależnieniu od alkoholu poprzez zapewnienie pomocy osobom uzależnionym oraz ich rodzinom w ramach działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	• Wydział Zdrowia, Polityki Społecznej i Aktywizacji Zawodowej	• liczba osób	• budżet miasta	2015 r. – 2017 r.

		3. Prowadzenie konsultacji w zakresie uzależnień od środków psychoaktywnych oraz innych uzależnień behawioralnych.	<ul style="list-style-type: none"> Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> liczba osób 	<ul style="list-style-type: none"> budżet jednostki 	2015 r. – 2017 r.
		4. Realizowanie programów dla osób dorosłych, mających na celu przeciwdziałanie uzależnieniom z zakresu profilaktyki uniwersalnej, wskazującej i selektywnej.	<ul style="list-style-type: none"> Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> liczba spotkań, liczba osób 	<ul style="list-style-type: none"> budżet jednostki 	2015 r. – 2017 r.
		5. Realizowanie grupowych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, w tym: <ul style="list-style-type: none"> – zajęcia profilaktyczne przeciwdziałające uzależnieniom powstałym w związku z użytkowaniem nowych technologii i mediów, – zajęcia profilaktyczne dotyczące uzależnień, – promowanie zdrowego stylu życia, – rozwijanie kompetencji społeczno-emocjonalnych, – Bajkoterapia – zajęcia biblioterapeutyczne dla dzieci w wieku 6 – 12 lat. 	<ul style="list-style-type: none"> Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna, Urząd Miejski, Wydział Zdrowia, Polityki Społecznej i Aktywizacji Zawodowej, organizacje pozarządowe, Miejska Biblioteka Publiczna 	<ul style="list-style-type: none"> liczba spotkań, liczba osób 	<ul style="list-style-type: none"> budżety jednostek, budżet miasta 	2015 r. – 2017 r.
		6. Prelekcje dla rodziców z zakresu profilaktyki uzależnień.	<ul style="list-style-type: none"> Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna, Urząd Miejski, Wydział Zdrowia, Polityki Społecznej i Aktywizacji Zawodowej 	<ul style="list-style-type: none"> liczba prelekcji, liczba uczestników 	<ul style="list-style-type: none"> budżet jednostki, budżet miasta 	2015 r. – 2017 r.

		<p>7. Wsparcie środowiska abstynenckiego poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> – organizowanie i rozwijanie różnych form uczestnictwa osób uzależnionych i ich rodzin w życiu społeczności lokalnej, – realizację programów na rzecz propagowania trzeźwości. 	<ul style="list-style-type: none"> • Urząd Miejski, Wydział Zdrowia, Polityki Społecznej i Aktywizacji Zawodowej 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba uczestników, • liczba programów 	<ul style="list-style-type: none"> • budżet miasta 	2015 r. – 2017 r.
4.	Wzmacnianie spójności rodziny poprzez zapewnienie dostępu do specjalistycznego wsparcia.	1. Wsparcie rodziny w sytuacji kryzysowej.	<ul style="list-style-type: none"> • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, • Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób, • liczba spotkań 	<ul style="list-style-type: none"> • budżety jednostek 	2015 r. – 2017 r.
		2. Prowadzenie mediacji dla rodzin.	<ul style="list-style-type: none"> • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, • Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, • organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób, • liczba spotkań 	<ul style="list-style-type: none"> • budżety jednostek 	2015 r. – 2017 r.
		3. Poradnictwo prawne i specjalistyczne.	<ul style="list-style-type: none"> • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, • Urząd Miejski, Wydział Zdrowia, Polityki Społecznej i Aktywizacji Zawodowej, • organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób, • liczba punktów konsultacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • budżet jednostki, • budżet miasta 	2015 r. – 2017 r.
		4. Terapia rodzin.	<ul style="list-style-type: none"> • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, • Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba rodzin 	<ul style="list-style-type: none"> • budżety jednostek 	2015 r. – 2017 r.

5.	Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.	1. Niwelowanie deficytów rozwojowych i edukacyjnych poprzez organizowanie dodatkowych zajęć sprzyjających pełnemu opanowaniu wiedzy i umiejętności.	• placówki oświatowe	• liczba uczniów objętych zajęciami wyrównawczymi	• budżety jednostek	2015 r. – 2017 r.
		2. Prowadzenie dla dzieci bezpłatnych zajęć z języka angielskiego.	• Miejska Biblioteka Publiczna	• liczba dzieci	• budżet jednostki	2015 r. – 2017 r.
		3. Wyrównywanie szans edukacyjnych dla dzieci i młodzieży chorych i niepełnosprawnych - orzekanie o wczesnym wspomaganiu rozwoju, kształceniu specjalnym i nauczaniu indywidualnym.	• Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna	• liczba opinii, orzeczeń	• budżet jednostki	2015 r. – 2017 r.
		4. Orzekanie o potrzebie kształcenia specjalnego z uwagi na zagrożenie niedostosowaniem społecznym dla uczniów z rodzin niewydolnych wychowawczo, zagrożonych patologią społeczną lub patologicznymi.	• Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna	• liczba orzeczeń	• budżet jednostki	2015 r. – 2017 r.
		5. Pomoc młodzieży nie rokującej nadziei na ukończenie gimnazjum ogólnodostępnego w zdobyciu wykształcenia i zawodu.	• Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna	• liczba opinii w sprawie przyjęcia do szkół przysposabiających do pracy lub Gimnazjum dla Dorosłych	• budżet jednostki	2015 r. – 2017 r.
		6. Niwelowanie deficytów edukacyjnych i rozwojowych poprzez: – badania przesiewowe na	• Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna	• liczba spotkań, • liczba uczestników	• budżet jednostki	2015 r.- 2017 r.

		terenie placówek, – terapie indywidualne i grupowe dla dzieci z odroczonym obowiązkiem szkolnym, z trudnościami w nauce, – zajęcia dotyczące efektywnego uczenia się.				
6.	Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych.	1. Pomoc psychologiczna i pedagogiczna dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, w tym alkoholowych oraz zagrożonych przemocą.	<ul style="list-style-type: none"> • Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, • Urząd Miejski, Wydział Zdrowia, Polityki Społecznej i Aktywizacji Zawodowej, • organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba grup, • liczba spotkań 	<ul style="list-style-type: none"> • budżet jednostki, • budżet miasta 	2015 r. – 2017 r.
		2. Objęcie dzieci i młodzieży w wieku 6 – 18 lat pomocą i wsparciem w ramach placówek wsparcia dziennego.	<ul style="list-style-type: none"> • organizacje pozarządowe, • Urząd Miejski, Wydział Zdrowia, Polityki Społecznej i Aktywizacji Zawodowej 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób 	<ul style="list-style-type: none"> • budżet jednostki, • budżet miasta 	2015 r. – 2017 r.
		3. Zapewnienie dzieciom i młodzieży wsparcia w postaci zajęć pozalekcyjnych w ramach projektu socjalnego „Wiem więcej – nie piję alkoholu”.	<ul style="list-style-type: none"> • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, • Urząd Miejski, Wydział Zdrowia, Polityki Społecznej i Aktywizacji Zawodowej 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób 	<ul style="list-style-type: none"> • budżet miasta, • budżet jednostki 	od stycznia do grudnia 2015 r.
		4. Organizacja spektakli teatralnych dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych objętych pomocą Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej	<ul style="list-style-type: none"> • Młodzieżowy Ośrodek Pracy Twórczej, • Urząd Miejski, Wydział Zdrowia, Polityki Społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób 	<ul style="list-style-type: none"> • budżet miasta, • budżet jednostki 	2015 r. – 2017 r.

			i Aktywizacji Zawodowej			
		5. Prowadzenie warsztatów artystycznych dla dzieci objętych pomocą Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej.	<ul style="list-style-type: none"> Młodzieżowy Ośrodek Pracy Twórczej 	<ul style="list-style-type: none"> liczba osób 	<ul style="list-style-type: none"> budżet jednostki 	2015 r. – 2017 r.
7.	Promowanie i wspieranie uczniów zdolnych.	1. Monitorowanie sytuacji szkolnej uczniów zdolnych oraz objęcie ich zajęciami rozwijającymi.	<ul style="list-style-type: none"> placówki oświatowe 	<ul style="list-style-type: none"> liczba uczniów objętych zajęciami rozwijającymi 	<ul style="list-style-type: none"> budżety jednostek 	2015 r. – 2017 r.
		2. Wyróżnianie i nagradzanie dzieci i młodzieży uzdolnionej poprzez przyznawanie stypendiów za wyniki w nauce oraz organizację uroczystości podsumowania osiągnięć uczniów.	<ul style="list-style-type: none"> Urząd Miejski, Wydział Oświaty 	<ul style="list-style-type: none"> liczba uczniów nagrodzonych na uroczystości podsumowania osiągnięć roku szkolnego, liczba uczniów i studentów, którym przyznano stypendia za wyniki w nauce 	<ul style="list-style-type: none"> budżet miasta 	czerwiec oraz październik danego roku kalendarzowego
		3. Diagnoza oraz rozwijanie zdolności i predyspozycji dzieci zdolnych: <ul style="list-style-type: none"> opiniowanie w sprawie indywidualnego toku nauki, badania diagnostyczne dotyczące predyspozycji zawodowych, warsztaty rozwijające twórcze i logiczne myślenie. 	<ul style="list-style-type: none"> Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna 	<ul style="list-style-type: none"> liczba uczniów objętych badaniami, liczba opinii 	<ul style="list-style-type: none"> budżet jednostki 	2015 r. – 2017 r.
8	Tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi zainteresowań oraz aktywności	1. Wzbogacanie oferty szkół w zakresie zajęć pozalekcyjnych stanowiących dla dzieci i młodzieży atrakcyjną formę spędzania	<ul style="list-style-type: none"> placówki oświatowe, Urząd Miejski, Wydział Zdrowia, Polityki Społecznej i Aktywizacji 	<ul style="list-style-type: none"> liczba uczniów objętych zajęciami pozalekcyjnymi 	<ul style="list-style-type: none"> budżety jednostek, budżet miasta 	2015 r. - 2017 r.

	sportowej wśród dzieci i młodzieży oraz ich rodzin.	czasu wolnego i rozwoju zainteresowań, prowadzonych przez nauczycieli z odpowiednimi kwalifikacjami, tj. realizacja zajęć w kołach plastycznych, wokalnych, muzycznych, tanecznych, teatralnych, komputerowych, językowych i innych.	Zawodowej, • organizacje pozarządowe			
		2. Organizowanie pozalekcyjnych zajęć sportowo - rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży szkolnej w dąbrowskich placówkach oświatowych.	• placówki oświatowe	• liczba uczniów uczestniczących w pozalekcyjnych zajęciach sportowo - rekreacyjnych	• budżet miasta, • budżety jednostek	2015 r. – 2017 r.
		3. Organizowanie bezpłatnych zajęć artystyczno – kulturalnych dla dzieci i młodzieży oraz ich rodzin służących rozwojowi zainteresowań.	• Młodzieżowy Ośrodek Pracy Twórczej, • Miejska Biblioteka Publiczna, • Pałac Kultury Zagłębia	• liczba osób	• budżety jednostek	2015 r. – 2017 r.
		4. Organizacja zimowego i letniego wypoczynku dla dzieci i młodzieży w ramach miejskiej akcji „Zima i lato w mieście”.	• Centrum Sportu i Rekreacji, • Miejska Biblioteka Publiczna, • Młodzieżowy Ośrodek Pracy Twórczej, • Pałac Kultury Zagłębia, • Urząd Miejski, Wydział Oświaty, • organizacje pozarządowe	• liczba osób	• budżet miasta, • budżety jednostek	2015 r. – 2017 r.

		5. Wsparcie inicjatyw i projektów służących promocji zdrowego stylu życia i aktywnego spędzania czasu wolnego. Realizacja zadań w zakresie rozwoju i promocji sportu, turystyki i rekreacji wśród dzieci i młodzieży.	<ul style="list-style-type: none"> • Urząd Miejski, Wydział Zdrowia, Polityki Społecznej i Aktywizacji Zawodowej, • Wydział Promocji, Kultury i Sportu, • Centrum Sportu i Rekreacji, • organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba uczestników, • liczba projektów 	<ul style="list-style-type: none"> • budżety jednostek, • budżet miasta 	2015 r. – 2017 r.
		6. Wsparcie działalności uczniowskich klubów sportowych oraz stowarzyszeń organizujących dla dzieci i młodzieży treningi z zakresu różnych dyscyplin sportowych.	<ul style="list-style-type: none"> • Wydział Promocji, Kultury i Sportu, • Centrum Sportu i Rekreacji, • organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba uczestników, • liczba projektów 	<ul style="list-style-type: none"> • budżety jednostek, • budżet miasta 	2015 r. – 2017 r.
		7. Promowanie wśród mieszkańców idei krzewienia kultury fizycznej oraz czynnego uczestnictwa w imprezach sportowo – rekreacyjnych i turystycznych organizowanych na terenie miasta.	<ul style="list-style-type: none"> • Wydział Promocji, Kultury i Sportu, • Centrum Sportu i Rekreacji, • organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba uczestników, • liczba imprez 	<ul style="list-style-type: none"> • budżety jednostek, • budżet miasta 	2015 r. – 2017 r.
		8. Organizowanie pólkolonii z programem profilaktycznym w okresie wakacji letnich i ferii zimowych dla dzieci i młodzieży	<ul style="list-style-type: none"> • Urząd Miejski, Wydział Zdrowia, Polityki Społecznej i Aktywizacji Zawodowej, 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba uczestników 	<ul style="list-style-type: none"> • budżet miasta 	2015 r. – 2017 r.